

ongoorloofd acht, dat daárover geen vraag behoeft gesteld.

En daarbij zou dan om den hoek komen kijken een opvatting, die, helaas, ver van ongewoon is, maar die we toch geen ruimte moeten geven.

De meening n.l. alsof er tweeërlei wet is: één voor de dominees — een strengere — en één, die wat soepeler is, voor de gemeentelieden.

Nu ontken ik natuurlijk niet, dat er dingen zijn, die, met het oog op de eere van het ambt, in een gewoon gemeentelid gemakkelijker worden gedragen dan in een Dienaar des Woords, maar we moeten waken tegen het Roomsche inkruipen, dat er tweeërlei zedewet zou zijn.

Wat in strijd is met den geopenbaarden wil Gods, wat zonde is voor een ambtsdrager, is het óók voor een geloovige buiten het ambt, en omgekeerd. — Van een tweeërlei wet en een tweeërlei heiligheid weet de Heilige Schrift niets.

Mijn tweede opmerking geldt de overweging die volgt op de tweede vraag.

Deze, dat auto-rijden toch hetzelfde blijft, of men naar de kerk gaat of familie gaat bezoeken.

Als ik dit generaliseer, kom ik tot de stelling, dat: bij de zedelijke beoordeeling van eenig doen of van enige gedraging het doel in geen enkel opzicht in aanmerking komt, doch alleen de daad zelve. Maar daarmee wordt dan kortweg vonnis gestreken over allerlei Zondagsarbeid — denk aan dien van onze kosters — die nu eenmaal voor den kerkdienst, en derhalve voor de heiliging van des Heeren dag, onmisbaar is, en die de Heere dan ook, zelfs onder de wettelijke bedeeeling des Ouden Testaments, niet maar vrijliet, doch zelfs uitdrukkelijk voorschreef.

Ik zeg dit in het minst niet, om vrager een vlieg af te vangen, maar omdat er een waarschuwing in ligt, in de toepassing van de wet Gods op het praktische leven toch met voorzichtigheid en nauwkeurigheid te werk te gaan.

En dan ook, omdat ik me zoo den weg gebaand heb voor de beantwoording der vragen.

Want, als bij de vraag, of deze of die arbeid op den Dag des Heeren geoorloofd is, óók en vooral beslist het doel, met name het verband van dien arbeid met de heiliging van 's Heeren dag — dan is daarmee de eerste vraag althans reeds beantwoord. Dan is niet in te zien, waarom een Dienaar zich niet op Zondag per eigen auto zou mogen begeven naar de kerk waar hij preeken moet. Althans — en in andere gevallen zal hij er wel niet aan denken — als de afstand naar het kerkgebouw groot genoeg is, om de autorit tot een krachtsbesparing voor den dienst te maken.

En volkomen hetzelfde geldt voor het gebruiken van eigen auto voor den kerkgang. Want ook daarbij komt de auto — en zij zou, als zij er weet van hebben kon, er zich niet over hoeven te beklagen — in dienst van de heiliging van 's Heeren dag.

Alleen als verregaande gemakzucht of ijdelheid — want ook die kan er een rol in spelen — de auto uit de garage deden halen voor een eindje dat men,

zonder zich te vermoeien, wandelen kon, zou hier wat te laken vallen.

Wat een auto-ritje voor familiebezoek betreft, daarbij kan de auto, dunkt me, buiten beschouwing blijven, althans voorzover zij van anderen geen Zondagsarbeid eischt of niet van anderer arbeid — ik denk b.v. aan tolleren — gebruik maakt. Zelf arbeid scheppen, doet zij, als de eigenaar zelf chauffeur, zeker niet.

Alleen komt het me voor, dat men, om de Zondagsrust ook op onze openbare wegen te bevorderen, en niet onder den schijn te komen van, als duizenden pleziermakers, voor zijn genoegen uit rijden te gaan, voor dit doel op Zondag den motor liever niet aanzet. Rom. 14, over het geven van ergernis, heeft ook hier wat te zeggen.

Tenslotte: wie een auto bezit, zal in den regel wel op andere dagen gelegenheid voor familiebezoek kunnen vinden.

Hij doe het dan, Dergelijke bezoeken, vooral over een afstand die een auto-rit rechtvaardigen, zijn toch over 't geheel niet erg bevorderlijk aan de heiliging van 's Heeren dag.

V.

F.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Organisatie van den Arbeid.

(Taylor-stelsel).

IV.

IV. Ik kom tot het derde punt, de voor- en nadelen van den arbeid onder het stelsel. Ik wil slechts enkele dingen noemen.

a. Door de geregelde inspectie van de machine-riën en gereedschappen worden stoornissen in het bedrijf voorkomen; hierdoor bereikt men een hooger graad van bedrijfszekerheid, waardoor ook de rentabiliteit van het bedrijf wordt bevorderd. De meerdere winsten, door de getayloriseerde bedrijven behaald, zijn heusch niet uitsluitend verkregen doordat de arbeiders niet ten volle het bezuinigde loon ontvingen.

b. Veel is gesproken en ook geklaagd over de afstomping van den arbeider door de ver doorgevoerde verdeling van den arbeid en de daardoor verhoogde eenentigheid daarvan, waardoor het geestdoodende karakter van menigen arbeid is vergerd. Nu is niet te ontkennen, dat inderdaad de tegenwoordige arbeid in de fabrieken iets heel anders is dan de arbeid in de oude gildetijden. Doch wat geeft het hierover te weeklagen? We kunnen niet terug naar dien tijd. De splitsing in de werkzaamheden is principieel ingezet lang voordat Taylor leefde en had reeds in den tijd van Adam Smith een vrij ernstig karakter aangenomen. Bovendien: dikwijls is naar mijn mening de klacht over de grootere eenentigheid een fictie. Wanneer

men bijv. op het metselvak let en ziet, dat de metselaar alleen maar metselen en niet eens meer stucadooren kan, zoodat er van het afwerken van wat men zou kunnen noemen zijn product, geen sprake meer is, dan begrijp ik niet, dat de eenentigheid van den arbeid vergroot wordt, alleen maar doordat men voorkomt, dat de man zich onnoodig bukt of onnoodig uitrekt, of onnoodig klop-geluiden maakt. Ik zie hier alleen, dat de vermoeienis, die de arbeid medebrengt, verminderd wordt. Zoo is er in menig geval te wijzen op winst voor de werklieden. Het Taylor-systeem wil juist, dat de arbeiders minder vermoeid zullen zijn dan voorheen. Het wil, ook in het belang van het bedrijf, den arbeider sparen, het prikkelt bovendien de arbeiders tot geestelijke samenwerking met de werkgevers door de promotie-kansen, geboden bij aanwijzingen, die kunnen leiden tot verbetering. Taylor maakt juist dat de menschen zich met zulke dingen bezig kunnen houden.

c. Door de specialisatie verkrijgt de arbeider hetzelfde voordeel, als de volwassene heeft boven het kind, zooals ieder dit kan opmerken bijv. bij het outwarren van een knoop. Voor een kind is dat een zeer moeilijke bezigheid, die een groote geestelijke inspanning vordert, de volwassene doorziet het geval en bereikt de ontknooping zonder eenige inspanning. Zoo maakt dan ook de verdeling van den arbeid de arbeiders tot meesters over hun werk. Zij, die werkelijk geestelijk zich kunnen inspannen, krijgen daartoe hierdoor de gelegenheid.

De specialisatie van den arbeider behoeft dus nog niet met zich mede te brengen diens geestelijke afstomping. Die specialisatie wordt trouwens overal toegepast, ook onder de intellectuelen. Daar geschiedt het eveneens, omdat men gevoeld heeft, dat de arbeid van een specialist meer waarde heeft dan van een niet-gespecialiseerde.

d. Het aanpassings-vermogen zal niet voor elken arbeider direct gunstig uitvallen, er zullen er zijn, die eenvoudig niet mee kunnen in de afdeeling, waarin zij tot nu toe stonden. In dit geval is het Taylor-stelsel dus het middel om te constateeren, dat zoo iemand een voor hem ongeschikt werk verricht. Voor zulk een moet gezocht worden naar werk, waarin hij wel mee kan.

e. Men heeft geklaagd over den dwang, uitgeoefend door de voorgeschreven uniforme bewegingen die de arbeider moet verrichten, wil hij de voorgeschreven taak en daarmee het hoohe loon bereiken. Als ik me niet vergis, is hier een soortgelijk geval onlangs aangewezen door een predikant, toen hij handelde over de grieven die velen meenden te hebben tegen de taal der kerk. Hij wees er op, dat een groot deel van deze grieven dragers er niet tegen op ziet, de onmogelijkste termen van het sportjargon te leeren. Men ziet immers ook, hoe in de training, die de echte sport vereischt en die menige arbeider zich vrijwillig oplegt, geen andere bewegingen dan de voorgeschrevene mogen worden verricht. Ook hier zien we dus weer, dat voor het spel dikwijls grootere opoffe-

POPULAIR-WETEN- SCHADDELUKE SCHETSEN

Het Chillasme en het Oude Testament.

XXIV.

Obadja: zijn tijd.

Na Jeremia behandelen we Obadja.

Het is noodzakelijk daarvan eenigszins breder rekenschap te geven.

Sommigen toch — en daaronder behoort Prof. Ridderbos (Het Godswoord der Profeten I, bldz. 74) — stellen dezen profet in veel vroeger tijd, namelijk onder koning Joram van Juda, ongeveer 850 voor Chr. Maar gelijk ik reeds vroeger gezegd heb (Schets no. III) acht ik dit beslist onjuist. Het is thans de plaats mijn oordeel te motiveeren.

Omtrent den tijd, waarin 't optreden van Obadja valt, bezitten we geen enkel rechtstreeksch gegeven. We moeten dus uit den inhoud zijner profetie daaromtrent iets trachten op te maken. En daarvoor is dan van bijzonder belang, dat Obadja aan de Edomieten een vernietigend oordeel Gods aankondigt om de boosaardige houding die zij tegenover het broedervolk Juda hebben aangenomen in een tijd, toen dat broedervolk zeer zwaar van een buitenlandchen vijand te lijden had. Hun wordt daarbij ten laste gelegd, dat zij de ramp waardoor Juda werd getroffen met innig leedvermaak hebben aanschouwd, ja dat zij de vijanden hebben geholpen en zelfs op de wegscheiding hebben gestaan om de vluchtelingen te dooden of aan den vijand over te leveren (vs 10—14). Het is ons bekend dat de Edomieten op een dergelijke wijze zijn opgetreden bij de inneming en verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeëen in het jaar 586 voor Chr. (Ezech. 25:12—14; 35:5, 10—15; 36:5; Klaagl. 4:21; Ps. 137:7). En het ligt dus geheel voor de hand de profetie van Obadja daarvan te verstaan. Te meer, daar het wel waar is dat Jeruzalem ook vroeger al wel eens meer door een uitheemschen vijand was ingenomen (door "den

Egyptischen koning Sisak, onder Rehabeam, 1 Kon. 14:25, 26; door de Philistijnen en Petreische Arabieren, onder Joram, 2 Kron. 21:16, 17), maar bij die gelegenheden niets van een vijandig optreden der Edomieten wordt vermeld.

Het is duidelijk dat men wel zeer sterke en beslissende argumenten zou moeten hebben om aan een andere gebeurtenis dan die van het jaar 586 voor Chr. te denken.

Nu worden daarvoor zeer zeker argumenten aangevoerd, en wel bepaaldelijk om te betoogen, dat de inneming van Jeruzalem, waarop Obadja doelt, zou wezen die onder Joram. Dat daarbij van een vijandig optreden der Edomieten niets wordt vermeld, bewijst nog niet, zoo zegt men, dat het niet alzo heeft plaats gehad. Dit laatste is inderdaad waar, maar heeft als argument niet de minste waarde: indien iemand niet als dief bekend staat, bewijst dat nog niet dat hij niet gestolen heeft; maar, zoolang het bewijs niet geleverd is dat hij gestolen heeft, is het onoorloofd hem voor een dief te houden.

Welke zijn dan de argumenten die ten gunste van de inneming van Jeruzalem onder Joram en dus van een veel vroegere dateering van Obadja worden te berde gebracht? Men vindt ze bij Prof. Ridderbos, Korte Verklaring van De kleine profeten, II, bldz. 10.

Het eerste argument wordt ontleend aan de volgorde waarin de kleine profeten in onzen Bijbel staan. Wel wordt toegegeven dat deze volgorde niet streng chronologisch is, maar ze wordt toch ook niet van alle chronologische beteekenis ontbloot geacht. Met name wordt er op gewezen dat de profeten, van wie vaststaat dat ze na de ballingschap profeteerden, ook de laatste plaats in de rij hebben verkregen. Aan dit argument kan evenwel al heel weinig waarde worden gehecht. Dit is reeds hiervan duidelijk dat degenen die er zich op beroepen zelf moeten beginnen met de erkenning dat de volgorde der kleine profeten niet streng chronologisch is. En men ziet dit nog helderder in, wanneer men in aanmerking neemt, dat Obadja bij hun opvatting in ieder geval een eeuw vóór Amos en ruim een eeuw vóór Hosea is opgetreden,

hoewel hij in de rij der Bijbelboeken na hen volgt; terwijl hij bij onze opvatting ongeveer anderhalve eeuw is opgetreden na Micha en zeker niet meer dan drie-kwart eeuw na Nahum, die beide na hem volgen. Het is toch waarlijk niet in te zien, waarom er meer waarde zou te hechten zijn aan de bestaande plaatsing ten voordeele van eene dateering, waarbij tusschen no. 1 en no. 4 ongeveer 125 jaren liggen en tusschen no. 3 en no. 4 een 100 jaren, dan van eene die het verschil tusschen no. 4 en no. 6 brengt op 150 en tusschen no. 4 en no. 7 op hoogstens 75 jaren.

Het tweede argument zoekt men in de overeenkomst tusschen de eerste zes verzen van Obadja en een profetie welke Jeremia tegen Edom heeft uitgesproken, te vinden in Jer. 49:7—22. Men meent namelijk te kunnen bewijzen dat Jeremia van de profetie van Obadja heeft gebruik gemaakt, zoodat dus Obadja ouder moet zijn. De gronden, die men daarvoor aanvoert zijn de volgende: 1o. Jeremia sluit zich ook elders meermalen bij uitspraken van oudere profeten aan, vooral in zijn voorzeggingen tegen vreemde volken. 2o. Wat beide gemeen hebben, vormt bij Obadja een samenhangende passage, terwijl het bij Jeremia veel meer verspreid staat. 3o. De passage bij Obadja maakt meer den indruk van oorspronkelijkheid; wat in vs 5 gezegd wordt over dieven en druivenlezers komt op uit het tekstverband waar sprake is van vijanden die Edom berooven, maar een dergelijk aanknooppingspunt is bij Jeremia niet te vinden. Hiertegen moet worden opgemerkt, dat algemeene redeneeringen als hier boven onder 1o. en 2o. genoemd worden, voor de beslissing omtrent de prioriteit volstrekt waardeloos zijn. Of Jeremia in andere gevallen zich aansluit bij profetieën van andere profeten, zegt heelemaal niets voor de concrete vraag of Obadja ouder is dan Jeremia; want daardoor wordt heelemaal niet uitgesloten dat weer een jonger profet op zijn beurt zich heeft aangesloten bij Jeremia. En wat het samenhangend karakter der passage bij Obadja betreft, het is natuurlijk evengoed denkbaar, dat Obadja eenige verspreide plaatsen van Jeremia tot één geheel heeft samengevoegd, iets wat bij gebruik-

ringen wo-
het brood.

V. Thar-
worden to-
leen gesch-
honderden
voorstande-
sen: in fa-
Men ver-
juut nood-
lijk in pra-
mogelijk e-
te wender-

D. I. In-
den naam
van „wet-
heeft Tayl-
na hem z-
functionar-
ondersche-
spreken w-
laatste ja-
schappelij-
recht.

II. Er is
evenbedoe-
toch heeft
de psychol-
moet wor-
proeven i-
tegenzegge-
wat in d-
psychotech-
twijfeld e-
is ondoen-
zins oriënt-
enkele uit-
en het nu

III. Van
dat zij twee-
„a. het
„skilled la-
waarin hij
man is”

„b. het
leerlingen
te kunnen
schiktheid
slette de
techniek z-

En voor-
„De be-
plaats voc-
schappelij-
vaststellen
welke ma-

Het we-
kunnen w-

„De psy-
stelling en
van de z-

making van
te geschies-
licht moge-
prioriteits-
in bizonde-
plaatsen,
een poging
overtuiging
leerde van
prioriteit
argument
wordt we-
bewijs voc-
voor Chr.

Ik wil
En dan
feit, dat
het slot, w-
weergeeft
hen ten
vorm geb-
voergeven
van den
„tegen ha-
„vergader-
u op ten
voornaam-
welk h-
op Edom
het hebbe-
hebben v-
breeuwsch-
hier — al-
verwachter
naamwoor-
gelijkwaars-
vreemd is
mers, daa-
stad Bozra
maakt, en
we bij Jer-
Obadja kla-
overgenom-

Wannee-
vergelijken

ziet, dat de
eens meer
werken van
product, geen
dat de een-
wordt, alleen
man zich on-
noodig klop-
dat de ver-
vermindert
zen op winst
om wil juist
allen zijn dan
van het be-
elt bovendien
rking met de
geboden bij
verbetering.
en zich met

arbeider het-
heeft boven
ken bijv. bij
een kind is
e een groote
vassene door,
oping zonder
ook de ver-
tot meesters
eestelijk zich
erdoor de ge-

behoeft dus
ens geestelijke
uens overal
den. Daar ge-
heid heeft, dat
rde heeft dan

et voor elken
zullen er zijn,
de afdeeling,
geval is het
constateeren,
reschikt werk
worden naar

dwang, uitge-
iforme bewe-
chten, wil hij
de het hooge
, is hier een
en door een
grievens die
al der kerk.
deze grieven-
mogelijkste ter-
niet immers
te sport ver-
vrijwillig op-
voorgescre-
zien we dus
otere opoffe-

na hen volgt;
er anderhalve
ter niet meer
beide na hem
zien, waarom
aan de be-
ne dateering,
eer 125 jaren
en 100 jaren,
n no. 4 en no.
4 en no. 7

a de overeen-
a van Obadja
a Edom heeft
7-22. Men
dat Jeremia
gebruik ge-
moet zijn. De
zijn de vol-
ders meerma-
n aan, vooral
de volken. 20.
j Obadja een
bij Jeremia
passage bij
a oorspronke-
ver dieven en
verband waar
rooven, maar
Jeremia niet
ogemerkt, dat
ren onder 10.
ssing omtrent
a. Of Jeremia
rofetieën van
voor de con-
lan Jeremia;
st uitgesloten
n beurt zich
t het samen-
badja betreft,
dat Obadja
mia tot één
bij gebruik-

ringen worden gebracht, dan voor den arbeid, die
het brood moet verschaffen.

V. Thans de vraag, waar kan het Taylor-stelsel
worden toegepast? Sommigen meenen, dat het al-
leen geschikt zou zijn voor fabrieken met minstens
honderden arbeiders, liefst duizenden. De echte
voorstanders zeggen, dat het overal is toe te pas-
sen: in fabrieken hoe klein ook, in kantoren.

Men vergisse zich echter niet, het is niet abso-
lout noodig om alle gedachten van het stelsel tege-
lijk in praktijk te willen omzetten. Het is zeer wel
mogelijk enkele onderdeelen te grijpen en die aan
te wenden.

D. I. In de laatste jaren heeft men wel gewild
den naam „Taylor-stelsel” te vervangen door dien
van „wetenschappelijke bedrijfsleiding”. Weliswaar
heeft Taylor zelf reeds dien naam voorgesteld, doch
na hem zijn er geweest, die, lettende op de vele
functionarissen, die noodig waren en de scherpe
onderscheiding in onderscheidene functies, gingen
spreken van „functioneel bedrijfsbeheer”. In de
laatste jaren echter krijgt de omschrijving „wet-
enschappelijke bedrijfsleiding” weer meer burger-
recht.

II. Er is in zekeren zin aanleiding geweest tot de
evenbedoelde naamsverandering. In de laatste jaren
toch heeft men meer en meer bij de bedrijfsleiding
de psycho-techniek te hulp geroepen. Uitdrukkelijk
moet worden opgemerkt, dat ook Taylor reeds
proeven in die richting heeft genomen, doch on-
tegenzeggelijk kon Taylor toch niet datgene doen
wat in den tegenwoordigen tijd mogelijk is. De
psycho-techniek is een studie op zich zelf en onge-
twijfeld een afzonderlijke behandeling waard. Het
is ondoenlijk om daarover thans ook maar eenig-
zins oriënteerend te spreken. Slechts zij gewezen op
enkele uitspraken betreffende het doel, het wezen
en het nut der psycho-techniek.

III. Van de psycho-techniek vond ik aangeteekend
dat zij twee verschillende doeleinden nastreeft en wel
„a. het onderzoeken van den zich aanmeldenden
„skilled labourer”, of hij werkelijk voor de plaats,
waarin hij te werk gesteld wil worden, de juiste
man is” en

„b. het onderzoeken van de zich aanmeldende
leerlingen om hun in het bedrijf die beroepsrichting
te kunnen aanwijzen, waarvoor zij de meeste ge-
schiktheid en aanleg toonen te bezitten. Dit is ten-
slotte de belangrijkste taak, waarmede de psycho-
techniek zich zal hebben bezig te houden.”

En voorts ook:
„De beroeps-psychologie zal dus in de eerste
plaats voor de voornaamste beroepen den gemeen-
schappelijken psychologischen onderbouw moeten
vaststellen, om daarna te onderzoeken, of, en in
welke mate, speciale capaciteiten vereischt zijn.”
Het wezen der psycho-techniek zou als volgt
kunnen worden aangeduid:

„De psycho-techniek onderzoekt vóór de tewerk-
stelling en voorkomt op deze wijze teleurstelling
van de zijde der arbeiders en des ondernemers.

making van een ouder geschrift meermalen pleegt
te geschieden. De eenige manier waarop het wel-
licht mogelijk is tot eene beslissing in zake de
prioriteitsvraag te komen, is een nauwkeurige, tot
in bijzonderheden afdalende vergelijking van beide
plaatsen, in den trant zooals onder 30 daartoe
een poging wordt gedaan. En nu is het mijn vaste
overtuiging, uit zulk eene nauwkeurige en gedetail-
leerde vergelijking geboren, dat aan Jeremia de
prioriteit toekomt, waarmee dus niet alleen het
argument voor de vroegere dateering van Obadja
wordt weerlegd, maar ook een onweersprekelijk
bewijs voor de dateering van Obadja omstreeks 586
voor Chr. wordt geleverd.

Ik wil dit nader in het licht stellen.

En dan wijs ik daartoe op het merkwaardige
feit, dat wij in het eerste vers van Obadja aan
het slot, waar onze Statenvertaling den tekst aldus
weergeeft: „Staat op, en laat ons opstaan tegen
hen ten strijde”, in het oorspronkelijke een
vorm gebruikt vinden dien wij zouden moeten
weergeven door het persoonlijk voornaamwoord
van den derden persoon vrouwelijk enkelvoud:
„tegen haar”. Zóó staat het ook in Jer. 49:14:
„vergader u en komt aan tegen haar, en maakt
u op ten strijde”. Bij Obadja is dat persoonlijk
voornaamwoord van den derden persoon vrou-
welijk heel vreemd; want het moet terugslaan
op Edom (zooals dan ook onze Statenvertalers
het hebben opgevat en het daarom door hen
hebben vertaald); maar Edom is in het He-
breeuwsch, wanneer het 't volk aanduidt — zooals
hier — altijd mannelijk, en men zou hier dus
verwachten een vorm die met ons persoonlijk voor-
naamwoord van den derden persoon mannelijk
gelijkwaardig is. Wat evenwel bij Obadja heel
vreemd is, is bij Jeremia volkomen natuurlijk. Im-
mers, daar slaat het „tegen haar” terug op de
stad Bozra, waarvan in vs 13 melding wordt ge-
maakt, en deze is vrouwelijk. Dit bewijst, dat
we bij Jeremia de prioriteit hebben te zoeken en
Obadja klaarblijkelijk het woord van Jeremia heeft
overgenomen en dat nu op Edom heeft toegepast.

Wanneer we verder de beide teksten met elkaar
vergelijken zullen we een zóó sprekend argument

Bevindien kunnen aan de onderzochte personen
vingerwijzingen worden gegeven, in welke richting
zij zich, in verband met hun psycho-physischen
aanleg, zullen moeten ontwikkelen.”

IV. Het nut van de psychotechniek is dus aller-
eerst, volgens eigen zeggen, dat men daardoor den
rechten man op de rechte plaats kan brengen en
zoo ook in velerlei opzicht het belang van den
arbeider en dus van de menschheid kan dienen.
Door te onderzoeken voor welk bedrijf of beroep
iemand geschikt is en door hem voorts dus ook
zulk een plaats te bezorgen, werkt men mee tot de
levensvreugd van al dezulken die in zulk een
gelukkige omstandigheid komen te verkeerren.
Voorts schijnt het ook waar te zijn, dat, hoe meer
men hierin slaagt, ook het aantal bedrijfsongevallen
vermindert. Zoo is bijv. door Prof. Frois, op het
derde Internationale Congres voor Psycho-techniek
in October 1922 gehouden, medegedeeld, dat op
basis van omvangrijke onderzoeken mocht wor-
den uitgesproken, dat de ongelukgevallen, die met
den dood eindigden, voor 49 pCt. werden veroor-
zaakt door onvoldoende geschiktheid van den ar-
beider voor het door hem uit te voeren werk.

Bij de psychotechniek bedient men zich voorts
ook van vernuftige instrumenten, waarmede men
kan meten de vermoeidheid die bij arbeiders in-
treedt en stelt van de arbeidsresultaten uitvoerige
statistieken samen. Ik moet er van af zien hier-
over verder uit te weiden. Slechts deze eene inte-
ressante statistiek. Men heeft bijv. vastgesteld, dat
bij wevers de dag-prestatie het hoogst was op
’s Woensdags- en Zaterdagsochtends en het laagst
op den Maandag. Het scheen dat de vrije Zaterdag-
middag een prikkel was tot verhooging van de
arbeidsintensiteit. Soortgelijke resultaten verkreeg
men ook in andere bedrijven. Ook is vastgesteld,
dat in vele bedrijven de verkorting van den ar-
beidstijd inderdaad heilzaam werkte, zoowel voor
den ondernemer als voor den werknemer.

’s Gravenhage.

A. SCHILDER.

OPVOEDING EN ONDERWIS

De Gereformeerde Jeugdbeweging.

Op het Congres der Gereformeerde jeugdbonden
te Noordwijk onlangs gehouden kwam in de bespre-
king ook de vraag ter sprake naar de huidige
numerieke sterkte onzer Gereformeerde Jeugdbeweging.

Het leek mij niet ondienstig te trachten in getal-
len weer te geven hoeveel leden onze respectieve-
lijke vereenigingen tellen en daaruit enkele conclu-
sies trekken.

De cijfers zijn naar het jaar 1930, volgens de
verschenen jaarboekjes.

Vooraf geef ik de sterkte van de andere jeugd-
organisaties aan. Die cijfers ontleen ik aan den

niet meer vinden; maar dit eene is ook volkomen
voldoende, en zou alleen dan van zijn kracht wor-
den beroofd indien er een even sprekend argument
voor de omgekeerde verhouding tevenover gesteld
kon worden. Daar dit evenwel niet het geval is,
moet de gevolgtrekking onbetwistbaar worden ge-
acht, dat Obadja eerst na Jeremia heeft geprofe-
teerd.

Wat dan aangaat het punt, door Prof. Ridderbos
genoemd, dat de tekst van Obadja den indruk
geeft van meerdere oorspronkelijkheid doordat in
vs 5 sprake is van dieven en druivenlezers, wat
daar uit het tekstverband zou opkomen, terwijl
dat in Jer. 49:9 niet het geval is, daarover het
volgende. Het is moeilijk als juist te qualificeeren
dat bij Obadja alleen sprake is van vijanden die
Edom berooven, en die met deze dieven en wijn-
lezers vergeleken worden, terwijl dit bij Jeremia
het geval niet zou zijn. Bij Obadja is weliswaar
in vs 1 sprake van oprukkende vijanden, maar
dat die Edom bepaald berooven wordt eerst
door het beeld van vs 5 en daarna in vs 6 ge-
zegd. En bij Jeremia? Weliswaar worden daar
geen vijanden genoemd, maar in vs 8 worden de
Edomieten aangespoord tot de vlucht, omdat het
verderf hen dreigt, en het is toch wel duidelijk
dat dit verderf hen dreigt door een in hun gebied
binnenrukkenden vijand; dan volgt dat pakkende
beeld van wijnlezers en dieven, waardoor de vol-
ledige uitplundering wordt voorgesteld. Het gaat
waarschijnlijk niet aan op grond van dit onbeduidende
verschil de prioriteit aan Obadja toe te kennen.
Evenmin als dit aangaat op grond van het voor-
komen of ontbreken van het een of andere woord
bij Obadja, dat bij Jeremia niet of wel gevonden
wordt. Immers het is altijd evengoed mogelijk dat
bij overname toevoegingen of weglatingen plaats
hebben.

Maar nu we eenmaal over het 5e vers spreken,
is daar toch wel iets opvallends. Bij Obadja vinden
we midden in het vers, als tusschen haakjes, de
woorden: „hoe zijt gij uitgeroeid!” Deze uitroep,
die eigenlijk met het beeld zelf niets te maken
heeft, en dan nog bovendien zóó geplaatst is,
dat de zin middendoor gedeeld en de samenhang

Gids van het Ned. Jeugdleiders-Instituut (October
1930). Hierin werden opgenomen de Vereenigingen,
die in de opbrengst van de gelukstelegrammen
deelen. Zoover ik weet zijn dat alle vereenigingen.
Alleen de Bond voor Geref. Jeugdorganisaties en de
Geref. Meisjesbond, waren toen nog niet officieel
aangesloten, althans tot de opbrengst gerechtigd.

Hier volgen de cijfers van jeugdigen beneden
21 jaar:

R. K.	66000
(Niet Geref.) Prot. Chr. Ver.	65000
Neutrale	49000
S. D. A. P. (A. J. C.)	7000

Uit de thans volgende cijfers zal blijken, dat wij
54000 leden tellen. Onder de 21 jaar schat ik het
getal op 46.500 (op plm. 93000 gegadigden).

Deelens Handboek (deel I, pag. 26) geeft aan,
dat in 1927 bij de R.K. 50.000 jeugdigen in de
algemeen-vormende vereenigingen georganiseerd
waren. Bovendien ongeveer 100.000 in vereenigin-
gen met een speciaal doel. Totaal 150.000 op
400.000 jonge menschen beneden 21 jaar.

Wij zouden dan volgens denzelfden maatstaf
37000 georganiseerden moeten hebben, waaruit al-
vast blijkt, dat onze organisaties ongeveer 50 pCt.
omvatten, tegen de Roomsche 40 pCt. (waarbij dan
allerlei — ook niet algemeen-vormende — ver-
eenigingen moeten worden meegeteld.)

Bezien we echter eerst onze Bonden. Dan kom
ik tot de volgende cijfers:

	J.V. *)	M.V.	K.V.	m.v.	Totaal	Max. Geschat	Per-centage.
Friesland	4099	2495	1208	385	8246	15000	55 %
Groningen	3467	2059	922	431	7003	14000	50 %
Drente	1495	925	404	179	3258	6000	54 %
Overijssel	2105	1189	744	338	4406	9000	49 %
Gelderland	1691	1258	729	374	4070	8500	48 %
Utrecht	1161	895	371	273	2700	6400	42 %
N.-Holland	2112	1766	1086	605	5569	14000	40 %
Z.-Holland	4765	3865	3217	2241	14210	29000	49 %
Zeeland	973	667	665	275	2596	5200	50 %
N.-Br. en Limb.	660	564	372	179	1775	3600	49 %
Totaal	22528	15683	10182	5440	53833	110700	49 %

Bezien we thans het aantal aangeslotenen bij de
Geref. Jeugdvereenigingen in de groote steden, dan
komen we voor de vier grootste plaatsen tot de
volgende cijfers.

Vooraf wil ik opmerken, dat tot Amsterdam is
gerekend: Centrum, West, Zuid en Watergraafs-
meer. Tot Rotterdam: Centrum, Katendrecht, Delfs-
haven, Kralingen, Charlois, Feijenoord, Hillegers-
berg-Straatweg en H.Terbregge (Omvattende de
Rotterdamse ringen). Tot Den Haag: Oost, West
en Scheveningen.

De ongeorganiseerde Knapen- en Meisjesverg.
zijn meegeteld. De ongeorganiseerde Jongelings-
(groote) Meisjesveren. zijn me niet bekend. Ik

der woorden verbroken wordt, kan bezwaarlijk
als een teken van oorspronkelijkheid worden aan-
gezien. Sommige verklaarders willen deze woorden
zelfs bannen uit den tekst van Obadja. Maar dat
gaat niet aan. We zullen ook hierin eene, zij het
minder sterke aanwijzing dan in vs 1, te zien heb-
ben, dat de prioriteit aan Jeremia toekomt. Obadja
nam het door dezen gebruikte beeld over en, omdat
hij hem van meet af de algeheele ondergang van
Edom op den voorgrond stond, laschte hij in dat
beeld dien uitroep in: hoe zijt gij uitgeroeid!

Wij vragen onze lezers verschooning, dat wij
op het vraagstuk van Obadja's dateering zoo uit-
voerig zijn ingegaan. Het was noodig om zijne
profetie de haar toekomende plaats aan te wijzen
in den gang der Goddelijke openbaring. Men zal
hebben opgemerkt dat we in ons betoog geen
beroep hebben gedaan op de slotverzen van Obad-
ja's boek. Het zijn deze verzen die juist onze
aandacht zullen vragen, maar wij de uitlegging
daarvan uiterst moeilijk is, is het van geen geringe
waarde, indien we Obadja's tijd kunnen bepalen
onafhankelijk van deze slotverzen. Dat in die slot-
verzen van Juda's algeheelen ondergang en van
het toeven in ballingschap wordt uitgegaan is voor
geen tegenspraak vatbaar; ook Prof. Ridderbos
stemt dit toe. Maar hij ziet daarin geen bewijs voor
den lateren oorsprong (Korte Verklaring van De
kleine profeten II, bldz. 12, 13). Uit het bovenstaande
is ons duidelijk geworden, dat dit bewijs ook
geheel onafhankelijk van het slot te leveren is;
zoo is er dus niet het minste bezwaar om de slot-
verzen vanuit het reeds ingetreden zijn der bal-
lingschap te verklaren, en behoeven wij de toe-
vlucht niet met Prof. Ridderbos te nemen tot
de veronderstelling, dat hier de profetie vóór de
ballingschap levend zich in den tijd der balling-
schap verplaatst (zooals Jesaja in de hoofdstukken
40—66), of dat die slotverzen te danken zouden
zijn aan een latere hand, die ze onder de bizon-
dere leiding en inspiratie des Geestes aan Obadja's
profetie zou hebben toegevoegd.

G. CH. AALDERS.